E 42/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission valkoinen kirja digitaalisen infrastruktuurin tarpeista

Liikenne- ja viestintävaliokunta 10.9.2024

TAUSTA

- Komission tavoitteena on luoda yksi sisämarkkina sähköisen viestinnän palveluille. Epäselvää on, mikä on yksi sisämarkkina? **Yhteydet ja palvelut toimivat rajojen yli.**
- Keskeisimpänä tavoitteena on pitää huolta Euroopan kilpailukyvystä. Edellyttää huippulaadukasta ja turvallista verkkoinfrastruktuuria kaikille ja kaikkialla EU:n alueella, jolloin teleyritysten investointikyvystä on pidettävä huolta → **Tavoite on hyvä ja kannatettava**.
- Ratkaisuina esitetään skaalautuvuutta: nykyistä suurempia yrityskokoja ja markkinatoimijoiden vähäisempää määrää sekä erilaisia rakenteellisia muutoksia, mm. taajuuspolitiikan keskittämistä komissiolle → **Ratkaisut eivät välttämättä hyväksi ja optimaalisia Suomelle!**

Suomen kannassa kannatettavaa

FiCom pitää Suomen kantaa pääosiltaan hyvänä ja kannatettavana.

+ Sähköisen viestinnän sääntelyn markkinaehtoisuus ja teknologianeutraalisuus,
+ lisäsääntelystä pidättäytyminen sekä keskittyminen sääntelyn yhdenmukaiseen ja ennakoitavaan toimeenpanoon,
+ viranomaisyhteistyön tiivistäminen ja hallinnollisen taakan vähentäminen,
+ kansallisten erityisolosuhteiden ja kansallisen turvallisuuden huomioiminen muun muassa taajuuspolitiikassa, verkkotoimiluvissa ja yleispalvelussa,
+ varauksellinen suhtautuminen keskusverkkojen sääntelyn muuttamiseen kohdemaaperiaatesääntelystä alkuperämaaperiaatesääntelyyn.

…mutta joitain näkemyksiä tulisi muokata

- Suomen kantaan tulisi lisätä selkeä ja vahva viesti siitä, että **sääntelyä tulee keventää ja yksinkertaistaa nykyisestään**. Raskas ja seikkaperäinen sääntely perustuu monopoliaikaan, jossa koko arvoketjussa on ollut yksi toimija. Erityissääntelystä tulee siirtyä yleissääntelyyn → **kilpailu- ja kuluttajasääntely.**
- Suomen kanta huomattavan markkinavoiman (HMV) sääntelyn säilyttämiseksi ei ole tarkoituksenmukainen ja tulevaisuuteen suuntautuva. Sääntely on osoittautunut hyvin raskaaksi ja monimutkaiseksi, eikä se edistä HMV-yrityksen investointeja → **Jos HMV-sääntelyä pidetään joiltain osin tarpeellisena, sen tulee jatkossa olla poikkeus, ei sääntö.** Sovellettavaksi vain, jos siihen on perusteltu kansallinen syy, joka sääntelyviranomaisen on osoitettava.

…ja lisää muokattavaa

- Suomen kannassa tulisi painottaa **tasapuolista sääntelyä** samoilla markkinoilla toimiviin niin, että nykyistä sääntelyä kevennetään kaikilta (sen sijaan, että se laajennettaisiin koskemaan myös uusia toimijoita).
- Yleispalvelu on tarkoitettu loppukäyttäjien viimesijaiseksi peruspalvelujen turvaverkoksi silloin, kun kaupallisia palveluita ei ole saatavilla. Suomessa yleispalveluliittymiä on ollut vain muutama, kun liittymien kokonaismäärä on yli 10 miljoonaa, joten yleispalvelusääntely on tarpeeton ja suhteeton → **Siirrytään ennakkosääntelystä jälkisääntelyyn ja tapauskohtaisiin arviointeihin**.

Radiotaajuudet ja merikaapelit

- **Radiotaajuuksia koskeva päätösvalta tulee pääosin säilyttää kansallisena, ja muiden jäsenmaiden tulisi ottaa käyttöön "suomalainen taajuusmalli".**
- Taajuuksissa EU-yhdenmukaistamista voisi kohdistaa kansallisesti myönnettyihin valtakunnallisiin toimilupiin, kuten 1) niiden vähimmäiskestoon (esim. 20 v.), 2) toimiluvan jatkamista koskevan päätöksen aikaistamiseen vähintään 5 v. ennen päättymistä ja 3) luvan voimassaolon jatkon pidennykseen vähintään 10 vuoteen.
- Lähtökohtaisesti voidaan kannattaa Suomen myönteistä suhtautumista merikaapeli-infran turvallisuuden ja häiriösietokyvyn edistämiseen. **Suomen tulisi suhtautua varauksellisesti** komission ehdotuksiin kriittisten **merikaapeleiden sijaintitietojen tai teknisten tietojen keräämistä ja toimittamista EU:n hallintoelimille** tai kansallisten turvallisuusviranomaisten ulkopuolisille tahoille.